

Körber Gustav Wilhelm (1817-1885)

Światowej sławy lichenolog

Urodził się 10 stycznia 1817 roku w Jeleniej Górze (Hirschberg), w rodzinie dyrektora tamtejszego gimnazjum. W okresie nauki w jeleniogórskim gimnazjum znany lichenolog major von Flotow zainteresował go botaniką, a szczególnie mchami i porostami. W roku 1835 Körber rozpoczął studia na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie nominalnie był studentem filologii, a faktycznie uczył się botaniki pod kierunkiem Neesa von Esenbeck i Goepperta. W roku 1838 wyjechał do Berlina, gdzie pogłębiał swą wiedzę botaniczną i gdzie duży wpływ wywarła na jego poglądy filozofia Hegla.

Po uzyskaniu w Berlinie w roku 1839, na podstawie rozprawy „De gonidiis lichenum”, stopnia doktora filozofii, wrócił na Śląsk i rozpoczął pracę w szkolnictwie. Po odbyciu rocznego stażu we wrocławskim Gimnazjum św. Marii Magdaleny pracował jakiś czas w Jeleniej Górze, a od roku 1842 w Gimnazjum św. Elżbiety we Wrocławiu. Praca w szkolnictwie nie przerwała jego badań botanicznych, dzięki którym mógł w roku 1846 habilitować się w zakresie botaniki. Prace opublikowane w latach 1846 i 1855 zyskały mu sławę w całej Europie, a sławę tę ugruntowało jedyne pod względem objętości i kompletności, wydane w latach 1859-75 pięciotomowe opracowanie porostów oparte na materiałach pochodzących z wszystkich kontynentów. Materiały, które były podstawą tego dzieła, zakupione zostały później przez Muzeum Historii Naturalnej w Lejdzie.

Obok nauczania w Gimnazjum św. Elżbiety Körber prowadził też, w charakterze docenta prywatnego, uniwersyteckie wykłady z lichenologii oraz wykłady z darwinizmu i filozofii Schopenhauera, które przyciągały dużą liczbę słuchaczy. W roku 1870 Wydział Filozoficzny nie poparł jego zabiegów o przyznanie mu profesury nadzwyczajnej, tłumacząc tę decyzję zbyt wąskim zakresem jego zainteresowań. Poparł jednak dwa lata później wniosek o nieetatową profesurę nadzwyczajną, którą otrzymał w roku 1873.

Od roku 1843 Körber był członkiem Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczyznej. Pracował aktywnie w sekcji botanicznej, a w latach 1871-1885 był kustoszem Zielnika Śląskiego i sporządził pierwszy katalog jego zbiorów. Był też poetą, autorem nie tylko humorystycznych niemieckolącińskich piosenek pisanych na specjalne okazje dla członków Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczyznej, lecz również pełnych głębokich myśli wierszy, które zamierzał wydać drukiem dla swych przyjaciół. W ostatnich latach życia pogorszył się znacznie stan jego zdrowia, a z powodu długich godzin spędzanych przy mikroskopie poważnie osłabł też jego wzrok. Zmarł 27 lipca 1885 roku we Wrocławiu. Jego nazwisko upamiętnione zostało m.in. przez Flotowa w nazwie zielenicy *Chroolepus körberi*.

Wybrane prace:

1846 – Grundriss der Kryptogamenkunde. Breslau.

1853 – *Sertum sudeticum*, continens novas lichenum species. W: Denkschrift der Schlesischer Gesellschaft für vaterländische Kultur bei ihrem 50jährigen Bestehen. Breslau.

- 1855 – Systema lichenum Germaniae. Breslau.
1859-1875 – Parerga lichenologica. 5 Bde. Breslau.
1860 – Mitteilung über *Grimaldia fragrans*. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 37.
1860 – Einfluss der anorganischen Substrate auf den Charakter der Flechtenvegetation, mit Rücksicht auf eine im Jahre 1859 unternommene Reise in die Sudeten und deren Vorberge. *Ibid.*
1863 – Verzeichnis der botanischen Sammlungen der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Kultur. *Ibid.* 40.
1871 – Die Flechtenvegetation der Nadelhölzer. *Verh. Schles. Forstver.*
1873-1883 – Bericht des Conservators der naturwissenschaftlichen Sammlungen der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Kultur. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 50-60.
1881 – Breslauer Herbarien aus dem 17 Jahrhundert. *Ibid.* 58.

Źródła:

- Cohn F. 1886. *Jber. schl. Ges. vaterl. Kultur* 63. S. 429-431.
Pater M. 1997. *Historia Uniwersytetu Wrocławskiego do roku 1918*. Wrocław. S. 201, 202.
Rostański K. 1963. *Historia Zielnika Instytutu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego*. *Acta Univ. Wratisl.* 14. S. 287.

Portret ze zbiorów Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego.